

KIYMETLİ MADEN STANDARTLARI VE RAFİNERİLERİ HAKKINDA TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2023/1)

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı ve kapsamı; Kıymetli madenlerin standartları ve kıymetli maden rafinerilerinin kuruluş, faaliyet, gözetim ve denetim esasları ile Borsada işlem gören kıymetli madenlerin standartlarına ve ürünleri Borsada işlem gören kıymetli maden rafinerilerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ; 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 1 inci, 2 nci, 7 nci ve 20 nci maddeleri, 21/5/2007 tarihli ve 26528 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrası ile 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar ile İlgili Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliğinin 1 inci maddesinin birinci fıkrasına ve 8 inci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Bağımsız güvence raporu: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Güvence Denetim Standardı 3000 Tarihi Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Diğer Güvence Denetimlerine uygun olarak gerçekleştirilen denetim sonucunda yetkili bağımsız denetim kuruluşları tarafından düzenlenen raporu,
- b) Bakanlık: Hazine ve Maliye Bakanlığını,
- c) Basılı kıymetli maden: Erimiş kıymetli madenin belirli boyutlarda bir kalıba dökülmesi ve el veya baskı (pres) ile işaretlemelerin yapılması ya da düz bir kıymetli maden şeridinden belirli boyutlarda çıkarılan kıymetli maden şeritlerinin darp yöntemiyle işaretlenmesi yoluyla usul ve esasları Bakanlıkça belirlenecek şekil, ağırlık ve saflıklarda üretilen kıymetli madenleri,
- ç) Borsa: Borsa İstanbul A.Ş.’yi,
- d) Darphane: Hazine ve Maliye Bakanlığı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünü,
- e) Dore bar: Cevherden üretilen, rafinaj işlemine tabi tutulmamış, yapısında altın, gümüş ve diğer kıymetli madenleri barındıran külçeyi,
- f) Granül: Altın, gümüş, platin veya paladyumdan oluşan çok küçük kürecikleri,
- g) İç kontrol sistemi: Rafineriler için Bakanlık tarafından ve Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafineriler ile sınırlı olmak ve Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından yapılan düzenlemelerle asgari koşulları belirlenen kurumsal yapıyı,
- ğ) İç kontrol birimi: Rafineriler için Bakanlık tarafından ve Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafineriler ile sınırlı olmak ve Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından yapılan düzenlemelerle esasları belirlenen ve iç kontrol sisteminin oluşturulması, işleyişi ile raporlamasından sorumlu birimi,
- h) İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi: Rafineriler için Bakanlık tarafından ve Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafineriler ile sınırlı olmak ve Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından yapılan düzenlemelerde yer alan asgari nitelikleri haiz, gerekli yetkiyle donatılmış ve rafineri tarafından istihdam edilen görevliyi,
- ı) Kıymetli maden takip sistemi (KMTS): Rafineriler tarafından standart işlenmemiş kıymetli madenler ve basılı kıymetli madenlerin üreticisi, üretim tarihi ve yeri, ağırlığı, saflık ayarı, seri numarası ve benzeri özelliklerinin Darphane tarafından sağlanan benzersiz kodla her bir ürünün üzerine işlendiği ve aynı kodla Darphane tarafından kayıt altına alındığı sistemi,

i) Kıymetli madenler: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda tanımlanan her tür ve şekildeki kıymetli madenleri,

j) Rafinaj: Hurda da dahil olmak üzere, standart dışı işlenmemiş, işlenmiş veya cevherden elde edilen altın, gümüş, platin ve paladyumun belirli teknikler uygulanmak suretiyle saflaştırılarak uluslararası kabul gören standartlara dönüştürülmesini,

k) Rafineri: Bu Tebliğ hükümlerince rafinaj faaliyetinde bulunan ve Bakanlık tarafından faaliyet izni verilen tüzel kişileri,

l) Saflık ayarı: Altının her bin parçasında, gümüş, platin ve paladyumun ise her yüz parçasında mikro yapısal özellikleri taşıyan saf metal parça sayısını,

m) Standart işlenmemiş kıymetli maden: 4 üncü maddede belirlenen en az saflık ayarını haiz, işlenmemiş barlar veya külçeler halindeki altın, platin ve paladyum ile bar, külçe veya granül halindeki gümüşü,

n) Standart dışı işlenmemiş kıymetli maden: 4 üncü maddede belirlenen en az saflık ayarından düşük saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki altın, gümüş, platin ve paladyumu,

o) Tedarik zinciri uyum raporu: Rafineriler için Bakanlık tarafından ve Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafineriler ile sınırlı olmak ve Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından uluslararası kriterlere göre belirlenen sorumlu kıymetli maden tedarik zincirine ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde hazırlanan ve ilgili raporlama dönemini kapsayan işlemlerin bu usul ve esaslara uygunluğunu gösteren raporu,

ö) Tüzel kişi ortakla ilişkili kişiler: Tüzel kişi ortağın; oy haklarının yüzde on ve daha fazlasına sahip olan veya yüzde on ve daha fazla payı üzerinde intifa hakkına sahip olan veya nihai olarak kontrolünü elinde bulunduran veya dağıtılabılır kârının yarısından fazlasını alma hakkını haiz olan veya esas sözleşmesi uyarınca yönetim organında karar alabilecek çoğunluğu oluşturan sayıda üyenin seçimini sağlayabilmek hakkına sahip olan kişileri,

p) Yetkili bağımsız denetim kuruluşları: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından KAYİK (Kamu Yararını İlgilendiren Kuruluş) olarak yetkilendirilmiş kuruluşlar arasından Bakanlık veya Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından yapılan düzenlemelerde yer alan şartları sağlayan ve bu şartları sağladığı Bakanlık veya Borsa tarafından liste halinde ilan edilen bağımsız denetim kuruluşlarını,

r) Yönetmelik: 12/10/2021 tarihli ve 31626 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun Kapsamında Alınacak Ücretlere İlişkin Yönetmeliği, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Rafinerilerce Üretilcek Kıymetli Madenler

İşlenmemiş kıymetli madenler

MADDE 4- (1) Rafinerilerce üretilecek standart işlenmemiş kıymetli madenlerin saflık ayarının;

- Altın için en az 995/1000,
 - Gümüş için en az 99,9/100,
 - Platin için en az 99,95/100,
 - Paladyum için en az 99,95/100,
- olması zorunludur.

(2) Rafinerilerce üretilecek her bir külçe ve bar üzerinde ayar damgası, rafinerinin amblemi ya da damgası ile saflık ayarının bulunması zorunludur. Bir kilogramdan büyük bar ve külçelerde yıl ya da ay ve yıl olarak tarih ile altın dışındaki kıymetli madenlerde kilogram, gram veya ons cinsinden brüt ağırlık, 1 kilogramlık külçelerde külçe üzerinde kilogram veya gram cinsinden brüt ağırlık, 1 kilogramdan küçük bar ve külçelerde külçe üzerinde gram veya ons cinsinden brüt ağırlık ibarelerinin bulunması zorunludur. Ancak, 10 gram ve altındaki bar ve külçelerde seri numarası paket üzerinde belirtilebilir.

(3) Rafinerilerce üretilecek her bir külçe üzerinde altın için “GOLD” veya “AU”; gümüş için “SILVER” veya “AG”; platin için “PLATINUM” veya “PT”; paladyum için “PALLADIUM” veya “PD” ibaresi bulunması zorunludur.

(4) Rafinerilerce üretilecek granül gümüşlerin; granül torbasında ve mühürlü olması, torbanın üzerinde ayar, ağırlık (torba ağırlığı dâhil olmadan), rafineri ismi ya da amblemi ile “Granül Gümüş” ya da “Silver Granules” ibarelerinden birinin ve üretim tarihinin bulunması zorunludur. Şu kadar ki üretim tarihi mührün üzerinde veya ayrı bir etikette de belirtilebilir.

(5) Rafinerilerce üretilecek işlenmemiş kıymetli madenlerin ağırlıklarını ve yüzeysel özellikleri ile şekillerini belirlemeye Bakanlık yetkilidir. Bakanlığın belirlediği niteliklere uygun olmayan kıymetli madenlerin üretimi ve alım satımı yapılamaz. Ancak rafinerilerin aynı zamanda Londra Külçe Piyasası Birliği ve Londra Platin ve Paladyum Piyasası gibi uluslararası akreditasyon sağlayan kuruluşlara da üye olması halinde, Bakanlık tarafından belirlenenlerden farklı olan niteliklerin Bakanlığa bildirilmesi koşuluyla, söz konusu kuruluşların belirlediği ağırlık, özellik ve şekillerde kıymetli maden üretmesi bu Tebliğ hükümlerine aykırılık olarak değerlendirilmez.

(6) Rafineriler ürettikleri kıymetli madenlerin teknik özelliklerini ve fotoğraflarını/görünümünü temsili nitelikte olmak üzere Bakanlığa bildirmek zorundadırlar. Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafineriler söz konusu bilgi ve belgeleri ayrıca Borsaya da gönderirler. Bildirimi yapılmayan, bildirilen teknik özelliklere uygun olmayan kıymetli madenler ile Bakanlıkça uygun görülmeyen kıymetli madenlerin üretimi yapılamaz.

Basılı kıymetli madenler

MADDE 5- (1) Rafineriler tarafından üretilecek basılı kıymetli madenlerin en az 4 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan saflık ayarlarına sahip olması zorunludur.

(2) Bakanlık rafineriler tarafından üretilecek basılı kıymetli madenlerin türlerini, ağırlıklarını, yüzeysel ve şekli özelliklerini belirlemeye yetkilidir.

Borsada işlem görececek kıymetli madenler

MADDE 6- (1) Borsada işlem görececek kıymetli madenlerin türleri, ağırlık ve saflık ayarları, yüzeysel ve şekli özellikleri ile alım satım, teslim, saklama ve takas esasları bu Tebliğ hükümlerine aykırı olmamak üzere Borsa tarafından belirlenir.

(2) Borsada işlem görececek her bir külçe ve bar üzerinde rafinerinin amblemi ya da damgası, külçe/bar seri numarası, ağırlığı ile saflık ayarının bulunması zorunludur.

(3) Borsada işlem gören standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin, ayar raporuna uyumundan, ilgili kıymetli madeni Borsaya teslim eden Borsa üyeleri sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Rafinerilerin Kuruluş, Faaliyet, Gözetim ve Denetimi

Rafineri kuruluş izni

MADDE 7- (1) Ürünleri Türkiye’de alınıp satılabilecek ve yurt dışına ihraç edilebilecek rafinerilerin;

- a) Anonim şirket şeklinde kurulmuş olması,
- b) Şirketin esas sözleşmesinde yer alan ticaret unvanında “rafineri” ibaresinin bulunması,
- c) Ödenmiş sermayesinin 35 milyon TL’den az olmaması,
- ç) Paylarının tamamının nama yazılı olması ve nakit şeklinde çıkarılması,
- d) Esas sözleşmelerinin bu Tebliğ hükümlerine uygun olması,
- e) Türkiye’de yerleşik her bir kurucu ortağının ve tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler ile tüzel kişi ortaklarla ilişkili kişilerin,

1) Müflis olmaması, konkordato ilan etmiş olmaması, uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırma başvurusunun tasdik edilmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,

2) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi süreli hapis veya cezası ne olursa olsun basit veya nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı suçlar, kamu güvenine karşı suçlar ile 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda yer alan kaçakçılık suçları, 27/12/2020 tarihli ve 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun kapsamındaki suçlar, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda yer alan suçlar, ihaleye fesat karıştırma ve edimin ifasına fesat karıştırma, tefecilik, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama, terörizmin finansmanı veya Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar, Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli

savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlar, vergi kaçakçılığı suçları veya bu suçlara iştiraktan hükümlü bulunmaması,

3) Başvuru tarihi itibarıyla son 1 yıl içerisinde; faaliyet izni 18 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca Bakanlıkça iptal edilmiş rafinerilerde ortaklığı bulunmaması veya yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyesi, genel müdür veya iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi görevlerinden birinde bulunmamış olması veya bu şirketlerin imza yetkisini haiz çalışanı olmaması, Bakanlığa gerçeğe aykırı bilgi ve belge sunmuş olmaması ve kendisinin, yüzde on veya daha fazla pay sahibi olduğu şirketlerin pay sahibi olduğu dönemde veya daha önce temsile yetkili olarak çalıştığı iş yerlerinin temsile yetkili olduğu dönemde 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca idari yaptırıma uğramamış olması,

4) Kendileri ile yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan şirketlerinin 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması,

5) Gerekli mali güce ve işin gerektirdiği dürüstlük ve yeterlilik ile itibara sahip bulunması, zorunludur.

(2) Bakanlığa yapılacak kuruluş izni başvurusuna;

a) Şirket esas sözleşme taslağının,

b) Türkiye’de yerleşik her bir kurucu ortak ve tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler ile tüzel kişi ortaklarla ilişkili kişilerin,

1) Müflis olmadıklarına, konkordato ilan etmiş olmadıklarına, uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırma başvurularının tasdik edilmiş olmadığına ya da haklarında iflasın ertelenmesi kararı verilmediğine ilişkin yazılı beyanlarının,

2) Başvuru tarihi itibarıyla son 1 yıl içerisinde; faaliyet izni 18 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca Bakanlıkça iptal edilmiş rafinerilerde ortaklığı bulunmadığına veya yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyesi, genel müdür veya iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi görevlerinden birinde bulunmamış olduğuna veya bu şirketlerin imza yetkisini haiz çalışanı olmadığına, Bakanlığa gerçeğe aykırı bilgi ve belge sunmadıkları ile kendisinin, yüzde on veya daha fazla pay sahibi olduğu şirketlerin pay sahibi olduğu dönemde veya daha önce temsile yetkili olarak çalıştığı iş yerlerinin temsile yetkili olduğu dönemde 1567 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca idari yaptırıma uğramadıklarına dair yazılı beyanlarının,

3) Adli sicil kaydına ilişkin belgelerin, başvuru sahibinin tüzel kişi olması durumunda, tüzel kişi kurucuların, yönetim kurulu başkanı, genel müdür ve yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan ortaklarının adli sicil kaydına ilişkin belgelerin,

4) Kendileri ile yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan şirketlerinin 6183 sayılı Kanun kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmadığına dair bağlı bulunulan vergi dairesinden alınacak belgenin,

5) Gerçek kişiler için Ek-1’de, tüzel kişiler için Ek-2’de yer alan örneğe uygun şekilde ve noter huzurunda düzenlenip imza edilecek birer beyannamenin,

6) Bakanlıkça gerekli görülecek diğer bilgi ve belgelerin, eklenmesi zorunludur.

(3) Birinci ve ikinci fıkra kapsamında kuruluşu uygun görülen rafinerilere Bakanlık tarafından kuruluş izni verilir.

(4) Rafinerinin kurucu ortakları tarafından kuruluş izni tarihinden itibaren 180 gün içerisinde kuruluş işlemleri tamamlanarak faaliyet izni almak üzere Bakanlığa başvuruda bulunulur. Söz konusu süre içerisinde başvuru yapmayanların kuruluş izni iptal edilmiş sayılır. Bakanlık mücbir sebep ve haklı durum hallerinin tevsiki kaydıyla söz konusu süreyi 180 güne kadar uzatabilir. Bakanlık mücbir sebep veya haklı durumun devam etmesi halinde verilen 180 günlük ek süreyi 2 kata kadar artırmaya yetkilidir.

Rafineri faaliyet izni

MADDE 8- (1) Altın, gümüş, platin ve paladyum madenleri için Bakanlığa ayrı ayrı faaliyet izni başvurusunda bulunulur. Faaliyet izni almak üzere yapılacak başvuruya;

- a) Esas sözleşmenin yayımlandığı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir nüshası,
 - b) Ortaklar tarafından şirket esas sözleşmesinde taahhüt edilen asgari şirket sermayesinin nakden ve defaten ödendiğini gösterir bankadan alınacak belge,
 - c) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde öngörülen ödenmiş sermaye miktarının onda birine karşılık gelen tutarın kamu sermayeli bankalardan birine yatırıldığını tevsik eden belge veya kamu/özel sermayeli bankalardan alınacak aynı tutarda teminat mektubu,
 - ç) Bakanlıkça kurumsal yönetime ilişkin belirlenecek veya talep edilecek diğer şartların taşındığına dair bilgi ve belgeler,
 - d) Genel müdür ve iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi atandığına ve gerekli yetkilerle donatıldığına dair yönetim kurulu kararı,
 - e) Şirket genel müdürü, yönetim kurulu üyeleri, imza yetkisini haiz çalışanları ile iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlileri için 7 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen şartları taşıdığını gösteren ve ikinci fıkrasının (b) bendinde sayılan belgeler,
 - f) Yönetmelikte belirtilen başvuru ücretinin yatırıldığını tevsik eden belge,
 - g) Bakanlıkça gerekli görülecek diğer belgeler,
- eklenir.

(2) Rafinerinin;

- a) Cevherden elde edilen bar, külçe, dore bar, granül ve hurda haldeki kıymetli madenlerin rafinaj işlemlerini yapabilecek teknik donanım, personele, bina ve teçhizata sahip olması,
- b) Çevre Etki ve Değerlendirme Raporu alması,
- c) Çevre şartlarının, güvenlik önlemlerinin ve hijyenik ortamın rafinaj işlemine uygun olarak hazırlanması,
- ç) Atık maddelerin arıtılması ve geri kazanımına yönelik sistemleri kurması,
- d) Hassas analiz için gerekli olan alev saflaştırma tekniği ile diğer analitik tekniklerden en az birine sahip olması,
- e) Rafinaj işlemlerinde; altın için 995/1000, gümüş için 99,9/100 veya platin ve paladyum için 99,95/100 ve üzerinde saflık ayarı elde edilebilecek üretim kapasitesi kurması,
- f) Tesis büyüklüğünü altın rafinerisi için yılda en az 10 ton altın, gümüş rafinerisi için yılda en az 10 ton gümüş, platin rafinerisi için yılda en az 1,5 ton platin ve paladyum rafinerisi için yılda en az 1,5 ton paladyum rafine edebilecek kapasitede olacak şekilde kurması,
- g) Üretilen ürünlerin ayarının belirlenmesi ve analiz edilmesi için rafineri içerisinde 10/3/2022 tarihli ve 31774 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kıymetli Maden ve Kıymetli Taş Analizinde Yetki Verilecek Ayar Evlerinin, Standartları, Seçimi ve Denetim Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ uyarınca yetkilendirilmiş bir ayar evi bulunması,
- ğ) Etkin bir iç kontrol sistemi oluşturması, Bakanlık tarafından yapılan düzenlemelerde belirlenen yeterli sayıda iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisinin yönetim kurulunca atanması ve gerekli yetkilerle donatılması ile Bakanlık düzenlemeleri kapsamında iç kontrol birimini kurmuş olması,

zorunludur.

(3) İkinci fıkranın (a), (c), (ç), (d), (e) ve (f) bentlerindeki şartların yerine getirildiği ve uygunluk sağlandığına ilişkin ilgili Sanayi Odasından veya bir üniversitenin metalurji ve kimya bölümünden alınacak rapor ile (b), (g) ve (ğ) bentlerini tevsik eden belgelerin başvuru sırasında eksiksiz olarak sunulması zorunludur.

(4) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen şartları sağlayan başvuru sahibinin uluslararası kabul gören standartlarda kıymetli maden üretebilmek için gerekli teknik şartları ve kapasiteyi tam olarak haiz olup olmadığını belirlemek üzere Bakanlık tarafından bir komisyon oluşturulur. Komisyon, Hazine ve Maliye Bakanlığı Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Borsa, Darphane, ilgili sanayi odası ile en az bir üniversitenin metalurji ve kimya bölümlerinin nitelikleri Bakanlıkça belirlenen yetkililerinden oluşur. Komisyon tarafından yerinde yapılacak inceleme ile Darphane tarafından gerçekleştirilecek numune testleri neticesinde uygunluk raporu düzenlenir. Söz konusu uygunluk raporu salt çoğunluk ile kabul edilir. Ancak, salt çoğunluk oyları

içerisinde Hazine ve Maliye Bakanlığı Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğünün ve Darphanenin oyunun birlikte bulunması zorunludur.

(5) Dördüncü fıkra kapsamında Darphane tarafından gerçekleştirilecek numune testleri için faaliyet gösterilecek kıymetli maden türünde standart işlenmemiş kıymetli madenler için öngörülmüş asgari saflık ayarında ve üstünde olmak üzere en az 2 adet numune üretilmesi zorunludur.

(6) Gerekli tüm şartları haiz olduğu tespit edilen rafinerilere Bakanlıkça faaliyet izni verilerek şirket adına "Rafineri Faaliyet İzin Belgesi" düzenlenir. İzin belgesi, herkesin görebileceği şekilde, rafineride asılı bulundurulur.

(7) Faaliyet izni altın, gümüş, platin ve paladyum için ayrı ayrı verilir. Faaliyet izni verilen rafineriler Bakanlık tarafından Ticaret Bakanlığına bildirilir ve Bakanlık internet sitesinde ilan edilir.

(8) Faaliyet izni bulunmayanlar veya iptal edilenler, rafineri faaliyetinde bulunamazlar; ticaret unvanlarında, iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarında, ilan ve reklamlarında, iş yerlerinde veya internet sitelerinde rafinaj faaliyetinde bulundukları, rafinaj faaliyetine ilişkin işlem yaptıkları izlenimini yaratacak hiçbir kelime, deyim ve işaret kullanamazlar.

(9) Bakanlıkça faaliyet izni iptal edilen rafinerilerin, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinin (3) numaralı alt bendi ve 18 inci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla faaliyet izni iptal tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde kuruluş izni almaksızın doğrudan faaliyet izni başvurusu yapması mümkündür.

Faaliyet konuları

MADDE 9- (1) Rafineriler aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunabilirler:

a) Standart dışı işlenmemiş, işlenmiş veya cevherden elde edilen kıymetli madenleri eritip, saflaştırmak ve yeniden döküm yapmak suretiyle standart ya da standart dışı işlenmemiş ya da basılı kıymetli maden haline getirmek ve her türlü kıymetli maden rafineri işleri ile gerekli ayar ölçümlerini yapmak.

b) Kıymetli maden üretimi, yurt içinde alım satımı ve ihracını gerçekleştirmek.

c) Kıymetli madenler aracı kuruluşu olmak kaydıyla, 21/5/2007 tarihli ve 26528 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan faaliyetlerde bulunmak.

ç) İşlenmiş kıymetli madenler ile 17/1/2005 tarihli ve 2005/8391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Dahilde İşleme Rejimi Kararı kapsamında standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ve 28/2/2008 tarihli ve 26801 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'in 6 ncı maddesinin **(Değişik ibare:RG-10/3/2023-32128)⁽¹⁾ sekizinci** fıkrası kapsamında standart işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalini yapmak.

d) Standart işlenmemiş barları daha küçük veya daha büyük standart işlenmemiş barlara ya da granüllere dönüştürmek.

e) Kıymetli Maden ve Kıymetli Taş Analizinde Yetki Verilecek Ayar Evlerinin, Standartları, Seçimi ve Denetim Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ uyarınca ayar evi kurmak ve işletmek.

f) Fiziksel altın toplama amacıyla Bakanlığın uygun görüşünü almak kaydıyla altın kabul sistemleri geliştirmek ve uygulamak.

g) Altın, gümüş ve kimyasal süspansiyon tuzları üretimi ve imalatı yapmak.

ğ) Elektronik, metal ve diğer benzeri atıklardan geri dönüşüm yaparak kıymetli maden elde etmek.

h) İşlenmiş ve işlenmemiş kıymetli madenlere ilişkin menkul kıymetleri Bakanlığın izni dâhilinde çıkarmak.

ı) Bakanlıkça uygun görülecek diğer faaliyetler.

(2) Rafineriler; birinci fıkrada sayılan faaliyetler ve bunlara ilişkin iş ve işlemler dışında hiçbir ticari, sınai ve zirai faaliyette bulunamazlar; faaliyetlerini yürütebilmek için gerekli olanın üstünde taşınmaz mal edinemezler.

(3) Rafineriler;

a) Sermaye piyasası araçları alıp satamazlar, ödünç para verme işlemlerinde bulunamazlar.

b) 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı üzere mevduat toplayamazlar.

c) Kıymetli maden alım satımında belli bir getiri sağlayacağı yolunda herhangi bir yazılı veya sözlü taahhütte bulunamazlar.

ç) Gerçeğe uymayan, müşterilerini veya kamuoyunu yanıltıcı bilgileri içeren herhangi bir ilan ve reklam ile diğer yazılı ve sözlü açıklamalarda bulunamazlar.

d) Rafinaj faaliyetinin sınırlarını aşacak şekilde müşterilerinden emanet ve saklama amacı ile işlenmemiş kıymetli maden kabul edemezler.

e) Kıymetli maden fiyatını yapay olarak yükseltmek, düşürmek, belli bir seviyede tutmak yahut kıymetli maden alım ya da satım taleplerini yapay olarak etkilemek veya aktif bir piyasası olduğu izlenimini yaratmak amacıyla kıymetli madenin mülkiyetinde gerçek anlamda değişme yaratmayan alım satım işlemi yapamazlar.

Rafinerilerin faaliyet izni sonrası yükümlülükleri

MADDE 10- (1) Rafineriler tarafından faaliyet izin tarihinden itibaren, altın rafinerisi için yılda en az 3 ton altın, gümüş rafinerisi için yılda en az 3 ton gümüş, platin rafinerisi için yılda en az 500 kilogram platin ve paladyum rafinerisi için yılda en az 500 kilogram paladyum üretimi yapılması zorunludur. Bakanlık, bu fıkrafta belirtilen miktarlarda üretim yapılamamasına ilişkin mücbir sebep hallerini değerlendirmek suretiyle söz konusu üretim şartının aranıp aranmayacağı hususunda karar vermeye yetkilidir.

(2) Rafineriler, işlem gerçekleştirmeden önce 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca müşterilerinin kimlik bilgilerini tespit ederler.

(3) Rafineriler ürettikleri kıymetli madenlerin üzerinde yer alan ve Bakanlık ile Darphaneye KMTS üzerinden iletilen standartlarda olmasından sorumludur.

(4) Rafinerilerin faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında işin gerektirdiği mesleki dikkat ve özeni göstermeleri, kaynakları etkin bir biçimde kullanmaları ve bu doğrultuda gerekli önlemleri almaları gerekir.

Rafinerilerin esas sözleşme değişiklikleri, pay devirleri, iştirak edinmeleri ve şube açmaları

MADDE 11- (1) Rafinerilerin esas sözleşmelerinin unvan, amaç ve konu bölümlerinin değiştirilmesini gerektirecek hususların söz konusu olması halinde, değişiklik öncesinde Bakanlığın uygun görüşünün alınması ve yapılan değişikliğin yayımlandığı Ticaret Sicili Gazetesinin 30 gün içinde Bakanlığa gönderilmesi zorunludur.

(2) Rafinerilerin pay devirleri Bakanlığın iznine tabidir. Pay devirlerinde payları devralacak kişiler ile payları devralacak tüzel kişilerde yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişilerin ve tüzel kişi ortaklarla ilişkili kişilerin kurucu ortaklarda aranılan şartları haiz olması ve bu durumun 7 nci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen belgelerle tevsik edilmesi zorunludur.

(3) Rafinerilerin paylarının devrine yönelik izin başvurularında; Yönetmelikte bu kapsamda belirlenen ücretin yatırıldığını tevsik eden belgenin eklenmesi zorunludur. Ancak söz konusu payların veraset yoluyla intikal etmesi veya payları devralacak kişinin mevcut pay sahibi kişinin alt soy veya üst soyu olması durumunda ücret alınmaz.

(4) 8 inci maddenin yedinci fıkrası kapsamında her bir faaliyet izni başvurusu için Yönetmelikte bu kapsamda belirlenen ücret ayrı ayrı olmak üzere tahsil edilir.

(5) Rafinerilerin yurt içinde ve yurt dışında ofis, temsilcilik, satış mağazası, tesis ve şube açmaları ile iştirakte bulunmaları mümkündür. Rafineriler açılış, kapanış ile iştirakte bulunma, tasfiye veya devri müteakip 30 gün içerisinde Bakanlığa bilgi verirler.

Darphanenin refinaj faaliyetleri

MADDE 12- (1) Darphane Bakanlığa başvuru yapmak şartıyla rafineri olarak faaliyet gösterebilir. Bu durumda Darphanenin rafineri olarak faaliyet göstermesiyle ilgili olarak bu Tebliğde yer alan şartlar ve yükümlülükler aranmaz. Bakanlık Darphane tarafından sağlanacak şartları belirlemeye yetkilidir. Darphane rafineri faaliyeti ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen her türlü bilgi ve belgeyi belirlenecek şekil ve sürelerde Bakanlığa bildirmek zorundadır.

Ürünleri Borsada işlem görecekt rafineriler ve Borsa Rafineri Listesi

MADDE 13- (1) Ürünleri Borsada işlem görecekt rafinerilerin;

- a) Ödenmiş sermayelerinin en az 50 milyon TL olması,
- b) Tesisin büyüklüğü altın rafinerisi için yılda en az 50 ton altın, gümüş rafinerisi için yılda en az 50 ton gümüş, platin rafinerisi için yılda en az 10 ton platin ve paladyum rafinerisi için yılda en az 10 ton paladyum rafine edebilecek kapasitede olacak şekilde kurulması,
- c) Bu Tebliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasında ve 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan diğer şartları taşımaları, zorunludur.

(2) Birinci fıkra da belirtilen şartları sağlayan rafineriler, Borsa sorumlu kıymetli maden tedarik zinciri düzenlemelerine uygun şekilde hazırlanan Tedarik Zinciri Uyum Raporu ve bu Raporun Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Güvence Denetimi Standartlarına göre yetkili bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmesi ile bu denetim sonucunda makul güvence seviyesinde güvence verilen Bağımsız Güvence Raporu ile birlikte ürünlerinin Borsada işlem görmesini teminen Borsaya başvuruda bulunabilir. Borsa tarafından söz konusu başvuru hakkında Bakanlığa bilgi verilir. Başvuru sahibinin gerekli teknik şartlara ve kapasiteye tam olarak haiz olup olmadığını belirlemek üzere Borsa tarafından bir komisyon oluşturulur. Komisyon, Hazine ve Maliye Bakanlığı Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü, Borsa, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Darphane, ilgili sanayi odası ile en az bir üniversitenin metalurji ve kimya bölümlerinden nitelikleri Bakanlıkça belirlenen yetkililerden oluşur. Komisyon tarafından yerinde yapılacak inceleme neticesinde uygunluk raporu düzenlenir. Söz konusu uygunluk raporu salt çoğunluk ile kabul edilir. Ancak, salt çoğunluk oyları içerisinde Hazine ve Maliye Bakanlığı Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü, Borsa ve Darphanenin oylarının hepsinin birlikte bulunması zorunludur.

(3) Borsa, rafinerinin 8 inci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında gerçekleştirilen yerinde inceleme sonucunda düzenlenen uygunluk raporunu düzenlendiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde ilgili rafinerinin ikinci fıkra kapsamında yapılması gereken denetimi için kabul edebilir.

(4) Ürünleri Borsada işlem görecektir rafineriler tarafından faaliyet izin tarihinden itibaren, altın rafinerisi için yılda en az 17 ton altın, gümüş rafinerisi için yılda en az 17 ton gümüş, platin rafinerisi için yılda en az 3,5 ton platin ve paladyum rafinerisi için yılda en az 3,5 ton paladyum üretimi yapılması ve bu hususun Borsa tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre Borsaya tevsik edilmesi zorunludur. Borsa, bu fıkra da belirtilen miktarlarda üretim yapılamamasına ilişkin mücbir sebep hallerini değerlendirmek suretiyle söz konusu üretim şartının aranıp aranmayacağı hususunda karar vermeye yetkilidir.

(5) Gerekli tüm şartları haiz olduğu tespit edilen rafineriler Borsaca yayımlanan rafineriler listesinde ilan edilir. Borsa tarafından piyasanın sağlıklı işlemlerini teminen rafineriler için ücretler, ek tedbirler ve şartlar getirilebilir, rafinerinin Borsa Rafineri Listesinden çıkması halinde ortaya çıkabilecek yükümlülüklerle ilgili olarak teminat istenebilir. Konuya ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın uygun görüşü alınmak kaydıyla Borsa tarafından belirlenir.

(6) Borsada bar, külçe ve granülleri işlem görecektir uluslararası rafineriler, Londra Külçe Piyasası Birliği ve Londra Platin ve Paladyum Piyasasının yayımladığı listeler göz önüne alınarak Borsaca belirlenir ve liste halinde ilan edilir. Borsa tarafından belirlenen Rafineriler Listesi ilgili gümrük idarelerine gönderilir.

(7) Londra Külçe Piyasası Birliği, Londra Platin ve Paladyum Piyasasının yayımladığı listelerde yer almayan rafineriler, Dubai Multi Commodity Centre, Indian Bullion Market Association ve benzeri kuruluşların yayımladığı listeler göz önüne alınarak Borsaca kabul edilebilir.

(8) Kıymetli madenler aracı kuruluşlarınca ithal edilen külçe halindeki standart işlenmemiş kıymetli madenler; has kıymetli maden miktarının gümrük giriş beyannamesinde belirtilen ağırlıktan az olmaması ve dönüşüm öncesi ve sonrası Borsaca gerekli kontrolün yapılması koşullarıyla daha küçük veya daha büyük külçelere ya da granüllere veya ambalajlara dönüştürülebilir.

Cevherden kıymetli maden üretimi

MADDE 14- (1) Yurt içinde cevherden her tür ve şekilde üretilen,

a) Altın, Borsa Rafineri Listesinde yer alan Türkiye'de kurulu rafinerilerde rafinaj işlemine tabi tutularak standart işlenmemiş altın haline getirilir ve bu işlemi müteakip 7 iş günü içinde Borsa Takas

Merkezine teslim edilir. Borsaya teslim edilen altınların Borsanın ilgili piyasasında alım satımı gerçekleştirilir.

b) Altın dışındaki kıymetli madenlerin, Borsa Rafineri Listesinde yer alan Türkiye'de kurulu rafinerilerde rafinaj işlemine tabi tutularak standart işlenmemiş kıymetli maden haline getirilmesi halinde bu işlemi müteakip 7 iş günü içinde Borsa Takas Merkezine teslim edilmesi ve Borsanın ilgili piyasasında alım satımının gerçekleştirilmesi gereklidir.

c) Altın dışındaki standart dışı kıymetli madenlerin, Borsa tarafından belirlenecek işlem esasları dâhilinde, Darphane tarafından veya Darphanenin belirleyeceği kuruluşlarca düzenlenecek ayar raporunda yer alan miktarlarına göre işlem yapılmak suretiyle Borsanın ilgili piyasasında alım satımı gerçekleştirilir.

ç) Altının üretimi sırasında ortaya çıkan kırık karbon, cüruf ve benzeri atıkların ihtiva ettiği kıymetli madenler bu fıkranın (a) bendi, altın dışındaki kıymetli madenlerin üretimi sırasında ortaya çıkan kırık karbon, cüruf ve benzeri atıkların ihtiva ettiği kıymetli madenler ise bu fıkranın (b) ve (c) bendinde yer alan esaslara tabidir.

(2) Teslimatta uyulması gereken usul ve esaslar Borsa tarafından belirlenir.

(3) Yurt içinde cevherden her tür ve şekilde üretilen kıymetli madenler için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kullanmaması durumunda Darphanenin ön alım hakkı bulunmaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilgi Verme, Denetim, Gözetim ve Yaptırımlar

Bilgi verme

MADDE 15- (1) Rafineriler ödenmiş sermayelerinde meydana gelen değişiklikleri, değişikliğe ilişkin noter onaylı yönetim kurulu kararı ile değişikliğin tescil edildiği Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği veya pay defterinin ilgili sayfalarının noter onaylı örnekleri ile birlikte değişiklik tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır.

(2) Rafineriler; merkez, ofis, temsilcilik, satış mağazası, tesis ve şube ile benzerlerinin adres ve iletişim bilgilerinde meydana gelen değişiklikleri, ilgili Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği ve diğer tevsik edici belgelerle değişiklik tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır.

(3) Rafineriler; unvanları, ortakları, tüzel kişi ortaklarında yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler, tüzel kişi ortağıyla ilişkili kişiler, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, genel müdür veya yöneticileri, imza yetkisini haiz çalışanları ile iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlileri ve serbest muhasebecileri/serbest muhasebeci mali müşavirleri/yeminli mali müşavirlerine ilişkin bilgiler ile iletişim bilgilerinde meydana gelen değişiklikleri, değişiklik tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır.

(4) Rafinerilerin rapor konusu dönemi takip eden yılın Haziran ayı sonuna kadar, yeminli mali müşavirlik tam tasdik raporunu veya bağımsız denetim raporunu her yıl Bakanlığa sunmaları zorunludur.

(5) Rafineriler Bakanlık tarafından istenecek her türlü bilgi ve belgeyi Bakanlıkça belirlenecek şekil, ortam ve süreler içerisinde tam ve eksiksiz olarak Bakanlığa bildirmek zorundadır.

(6) KMTS kapsamında elde edilen verinin Darphane ve ilgili rafineriler tarafından Bakanlıkça belirlenecek şekil ve süreler içerisinde Bakanlığa bildirilmesi zorunludur.

(7) Rafineri Borsa Rafineri Listesinde yer alıyorsa üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkralar uyarınca yapılması gereken bildirimler ile gönderilmesi gereken bilgi ve belgeler Borsaya da iletilir.

(8) Borsa, Borsa Rafineri Listesinde yer alan veya yer almak üzere başvuruda bulunan rafinerilerden her türlü bilgi ve belgeyi istemeye yetkilidir.

(9) Borsada işlem gören kıymetli madenlere ilişkin istatistiki bilgiler Borsa tarafından Bakanlıkça belirlenecek şekil ve sürelerde Bakanlığa gönderilir.

(10) Bu Tebliğ uyarınca başvurulardan, başvurulara ilişkin belgelerden ve bildirilmesi zorunlu olan durumlardan hangilerinin Bakanlığa bilgi sistemleri aracılığıyla ve ne şekilde iletileceğine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık internet sitesi veya bilgi sisteminde yayımlanır.

Denetim

MADDE 16- (1) Rafinerilerin faaliyet ve işlemleri, 1567 sayılı Kanuna göre inceleme ve soruşturma yapmaya yetkili bulunan denetim elemanları ile ilgili mevzuat gereği denetim yapmaya yetkili merci ve kişiler tarafından incelenebilir.

(2) Bakanlık ve Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafinerilerle sınırlı olmak üzere Borsa rafineriler nezdinde inceleme yapmaya yetkilidir. Darphane üretilen kıymetli madenlerin üretimi ve standartlara uygunluğu ile KMTS'ye yönelik rafineriler nezdinde inceleme yapmaya yetkilidir. Darphane ve Borsa tarafından yapılan incelemeler sonucunda tespitlere ilişkin bir rapor düzenlenerek Bakanlığa iletilir.

(3) Rafineriler birinci ve ikinci fıkrada belirtilen denetim elemanlarının ve mercilerin isteyecekleri her türlü bilgi, belge ve bunlara ilişkin kayıtları, kamera görüntülerini, faaliyet için kullanılan sistemlere erişimi sağlayacak şifrelerini, evrak ile defterlerini vermek ve inceleme için gerekli kolaylığı sağlamak zorundadır.

(4) Rafinerilerin rapor konusu dönemi takip eden yılın Mart ayı sonuna kadar Tedarik Zinciri Uyum Raporunu her yıl hazırlaması ve bu Raporun Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Güvence Denetimi Standartlarına göre yetkili bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmesi ile bu denetim sonucunda makul güvence seviyesinde güvence verilen Bağımsız Güvence Raporunun hazırlanması zorunludur.

(5) Borsada bar, külçe ve granülleri işlem görecekt Türkiye'de kurulu rafinerilerce üretilen standart işlenmemiş kıymetli madenlerin bu Tebliğde belirtilen tanımlara uygunluğunun denetimine ilişkin usul ve esaslar Borsa tarafından belirlenir.

(6) Rafinerilerin faaliyet izni alma tarihinden itibaren her 3 yılda bir, 8 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre oluşturulacak komisyon tarafından ve ayrıca Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafinerilerin listeye alınma tarihlerinden itibaren her üç yılda bir, 13 üncü maddenin ikinci fıkrasına göre oluşturulacak komisyon tarafından gerekli teknik şartları haiz olup olmadığı, yerinde yapılacak inceleme ile Darphane tarafından gerçekleştirilecek numune testleri neticesinde tespit olunur ve buna ilişkin rapor düzenlenir. Rafineri Borsa Rafineri Listesinde yer alıyorsa 8 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre oluşturulacak komisyon tarafından düzenlenen rapor Bakanlık tarafından Borsaya da iletilir. Borsa söz konusu raporu ilgili rafinerinin her 3 yılda bir yapılan denetimi için kabul edebilir.

(7) Tedarik Zinciri Uyum Raporunun ve Bağımsız Güvence Raporunun her yıl rapor konusu dönemi takip eden yılın Haziran ayı sonuna kadar Bakanlığa ve Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafinerilerle sınırlı olmak üzere Borsaya sunulması ile rafinerinin internet sitesinde yayımlanması zorunludur. Bağımsız Güvence Raporunda makul güvence seviyesinde güvence verilmesi gerekmektedir.

(8) Bu madde kapsamında Bakanlık ile Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafinerilerle sınırlı olmak üzere Borsa, gerekli gördüğü hususların açıklanması için yetkili bağımsız denetim kuruluşu ve rafinerilere sorular yöneltebilir, denetim çalışma kâğıtları ile diğer belgeleri talep edebilir veya yerinde denetim yapabilir.

(9) Borsa Rafineri Listesinde yer alan Türkiye'de yerleşik rafineriler için, Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından belirlenen sorumlu kıymetli maden tedarik zincirine ilişkin usul ve esaslarda belirtilen yabancı sorumlu tedarik programlarına uygun faaliyet gösterildiğine dair söz konusu programların yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlar listesinde yer alan bir yetkili bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanmış güncel Bağımsız Güvence Raporları da bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen raporların yerine kabul edilebilir. Bağımsız Güvence Raporunda makul güvence seviyesinde güvence verilmesi gerekmektedir. Bu raporların da rapor konusu dönemi takip eden yılın Haziran ayı sonuna kadar her yıl Bakanlığa ve Borsaya gönderilmesi ile ayrıca rafinerinin internet sitesinde yayımlanması zorunludur.

Hesap ve belge düzeni

MADDE 17- (1) Rafineriler;

a) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre işletmenin ihtiyacına uygun birinci sınıf tacirlerin tutmak zorunda oldukları defter ve kayıtları tutmak,

b) Her bir işlem itibarıyla TL veya kıymetli maden kabul edildiği anda ilgisine göre Kıymetli Maden Alım Belgesi, Kıymetli Maden Satım Belgesi, Döviz ve Kıymetli Maden Alım Belgesi veya Döviz ve Kıymetli Maden Satım Belgesi düzenlemek,

c) Faaliyet konuları ile ilgili olarak ilgili mevzuatta düzenlenmesi zorunlu olan diğer belgeleri düzenlemek ve gerekli kayıtları usulüne uygun şekilde tutmak ve düzenlenen belgeler ile tutulan kayıtları en az 10 yıl süreyle saklamak, zorundadır.

(2) Rafineriler tarafından üretilen granül halindeki gümüş haricindeki standart işlenmemiş kıymetli madenlerin ve basılı kıymetli madenlerin tamamının KMTS'ye kaydının yapılması zorunludur. KMTS'nin uygulamaya geçmesinden sonra üretilen ve KMTS'ye kaydı yapılmayan kıymetli madenlerin yurt içinde satışı mümkün değildir. Kıymetli madenlerin KMTS kapsamına alınmasına ilişkin usul ve esaslar Darphane tarafından belirlenir.

(3) Rafineriler tarafından tüm kasa ve stok giriş ve çıkışlarının sevk irsaliyesi ve benzeri belgelerle giriş ve çıkış anında kayıt altına alınması zorunludur.

(4) Rafineriler üretilen tüm kıymetli madenlerin asgari olarak üreticisi, üretim tarihi ve yeri, ağırlığı, saflık ayarı, seri numarasını içerecek şekilde takibini sağlayacak gerekli sistemleri kurmak ve kullanmak zorundadır. Bakanlık ilave bilgilerin takibini istemeye yetkilidir.

Yaptırım

MADDE 18- (1) Aşağıda belirtilen hallerde rafinerilerin faaliyet izni Bakanlıkça iptal edilir:

a) Rafinerinin faaliyet iznini müteakip 90 gün içinde faaliyete başlamaması.

b) Rafinerinin 7 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde ve 8 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilenler dışındaki kuruluş veya faaliyet şartlarını haiz olmadığının veya sonradan yitirdiğinin tespit edilmesi.

c) Rafinerinin gerekli teknik şartlarda ve standartlarda üretim yapmadığının tespit edilmesi.

ç) 16 ncı maddenin dördüncü fıkrası kapsamında hazırlanması gereken Tedarik Zinciri Uyum Raporunun rafineri tarafından hazırlanmaması veya söz konusu fıkraya istinaden hazırlanan Bağımsız Güvence Raporunun sonuç bölümünde olumsuz görüş verilmesi veya görüş vermekten kaçınılması ve/veya güvence denetimi yapılmaması.

d) Rafinerinin 16 ncı maddenin altıncı fıkrası kapsamında yapılan incelemede gerekli teknik şartları haiz olmadığının tespit edilmesi.

e) 9 uncu maddeye aykırı faaliyetlerde bulunulması.

(2) Aşağıda belirtilen hallerde Türkiye'de kurulu rafineriler Borsa tarafından rafineri listelerinden çıkarılır:

a) Rafinerinin faaliyet izninin Bakanlıkça iptal edilmesi.

b) Rafinerinin 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde veya aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan şartları haiz olmadığının veya sonradan yitirdiğinin tespit edilmesi.

c) Tedarik Zinciri Uyum Raporunun ve Bağımsız Güvence Raporunun 16 ncı maddenin yedinci fıkrası kapsamında Borsaya sunulmaması.

(3) Birinci fıkranın (c) ve (e) bentleri kapsamında faaliyet izni iptal edilen rafineri ve ortakları ile dokuzuncu fıkra da belirtilen rafineri ve ortakları 5 yıl boyunca, birinci fıkranın (d) bendi kapsamında faaliyet izni iptal edilen rafineri ve ortakları ise 1 yıl boyunca yeni rafineri kuruluş veya faaliyet izni başvurusunda bulunamazlar.

(4) Borsa Rafineriler Listesindeki rafineriler ile sınırlı kalmak kaydıyla, 16 ncı madde kapsamında Borsaca yapılan incelemeler sonucunda aykırılıkların tespiti halinde aykırılıkların mahiyet ve önemine göre, Borsa tarafından, Bağımsız Güvence Raporu sonucuna bakılmaksızın, uyarı, para cezası ve Rafineri Listesinden çıkartma dahil her türlü disiplin cezası ve yaptırım uygulanır.

(5) Rafinerinin 10 uncu maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket ettiğinin tespiti halinde rafineri hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca işlem başlatılır. Aynı aykırılığın art arda 2 yıl ya da 3 yıllık dönemde 2 kez gerçekleşmesi halinde faaliyet izni iptal edilir.

(6) Rafinerinin ortaklarının, tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişilerin, tüzel kişi ortakla ilişkili kişilerin 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartları

kaybettiğinin tespit edilmesi durumunda rafineri hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır ve söz konusu kişinin veya tüzel kişi ortağın ortaklıktan çıkarılması için 60 güne kadar süre verilir. Verilen süre içerisinde gerekli işlemlerin gerçekleştirilmemesi veya kişinin rafinerinin tek ortağı olması durumunda rafineri faaliyet izni iptal edilir. Ancak 7 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinin (4) numaralı alt bendinde yer alan şartın kaybedildiğinin tespiti halinde 30 gün içerisinde söz konusu borcun ödendiğinin tevsik edilmesi durumunda ortaklıktan çıkarılma işlemi gerçekleştirilmez.

(7) Rafinerilerin genel müdür, yönetim kurulu üyesi, imza yetkisini haiz çalışanları ya da iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisinin 7 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen şartları kaybettiğinin tespit edilmesi durumunda söz konusu kişinin görevden azledilmesi için Bakanlıkça rafineriye 60 güne kadar süre verilir. Verilen süre içerisinde gerekli işlemlerin gerçekleştirilmemesi durumunda rafinerinin faaliyet izni iptal edilir. Ancak, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinin (4) numaralı alt bendinde yer alan şartın kaybedildiğinin tespiti halinde 30 gün içerisinde söz konusu borcun ödendiğinin tevsik edilmesi durumunda görevden azledilme işlemi gerçekleştirilmez.

(8) Bakanlık, mevzuata aykırı işlem ve hallerin tespiti durumunda, aykırılıkların mahiyet ve önemine göre, rafinerilerin faaliyetlerini sürekli ya da 6 aya kadar geçici olarak durdurmaya yetkilidir.

(9) Rafinerinin faaliyet izni almadan faaliyete geçtiğinin tespit edilmesi halinde verilmiş bulunan rafineri kuruluş izni iptal olur.

(10) Rafinerilerin kuruluş izinlerinin herhangi bir nedenden dolayı iptal edilmesi halinde, verilmiş bulunan rafineri faaliyet izni de başka bir işleme gerek olmaksızın iptal olur.

(11) Bakanlık tarafından, faaliyeti geçici olarak durdurulan rafinerilerin, geçici durdurma tarihinden itibaren 1 yıl içinde faaliyetlerinin ikinci kez geçici olarak durdurulması halinde söz konusu rafinerilerin faaliyet izni iptal olur.

(12) Bakanlığa yazılı veya bilgi sistemleri üzerinden yapılan başvurularda gerçeğe aykırı belge verildiğinin ya da beyanda bulunulduğunun tespiti halinde rafineri ve gerçeğe aykırı belge veya beyan veren kişiler hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır. Gerçeğe aykırı belge veya beyan veren kişilerin şirket ortağı olması durumunda ortaklıktan çıkarılması; genel müdür, yönetim kurulu üyesi, imza yetkisini haiz çalışan veya iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi olması durumunda söz konusu görevden azledilmesi için 60 güne kadar süre verilir. Belirtilen süre sonunda gerekli işlemlerin gerçekleştirilmemesi durumunda verilmiş olan faaliyet izni iptal edilir.

(13) Rafinerilerin, ortak sıfatı taşımayan kişi ya da kişilerce fiilen sahiplenilip, sevk ve idare edildiğinin tespit edilmesi durumunda, başka bir uyarıya gerek olmaksızın faaliyet izni iptal edilir.

(14) Rafinerinin, özkaynaklar toplamının 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde öngörülen asgari ödenmiş sermaye tutarının 1/3'ünden daha az olduğunun tespit edilmesi halinde faaliyet izni iptal edilir. Özkaynaklar toplamının, asgari ödenmiş sermaye tutarının 1/3'ünden daha fazla olmakla birlikte asgari ödenmiş sermaye tutarından daha az olduğunun tespit edilmesi halinde rafineri hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır ve özkaynaklardaki eksikliğin tamamlanmasını teminen 90 güne kadar süre verilir. Bu süre içerisinde söz konusu eksikliğin tamamlanmaması durumunda rafinerinin faaliyet izni iptal edilir.

(15) Rafinerilerin esas sözleşmelerinde 11 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen uygun görüş alınmaksızın değişiklik yapılması veya pay devri öncesinde gerekli iznin alınmaması halinde, rafineri hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır ve rafinerilere söz konusu aykırılığın giderilmesini teminen 60 güne kadar süre verilir. Verilen süre içerisinde gerekli düzeltmenin yapılmaması durumunda rafinerinin faaliyet izni Bakanlıkça iptal edilir.

(16) Faaliyet izni iptal edilen rafinerilerin faaliyetlerine devam etmeleri halinde haklarında 1567 sayılı Kanuna istinaden yasal işlem başlatılır.

(17) Faaliyetleri geçici olarak durdurulan rafineriler, bu müeyyideyi gerektiren aykırılıkların giderildiğini tevsik etmeleri halinde Bakanlığın uygun görüşü doğrultusunda yeniden faaliyetlerine başlayabilirler.

(18) Rafinerilerde, gerçek bir kıymetli maden hareketini içermeyen Kıymetli Maden Alım Belgesi, Kıymetli Maden Satım Belgesi, Döviz ve Kıymetli Maden Alım Belgesi veya Döviz ve Kıymetli Maden Satım Belgesi düzenlendiğinin tespit edilmesi durumunda, rafineri faaliyet izni iptal edilir.

(19) Bu Tebliğin hükümlerine aykırı işlem yaptığı tespit edilenler hakkında, 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır.

(20) Bu Tebliğ uyarınca Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara aykırı hareket eden rafineriler hakkında, 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır.

(21) 16 ncı maddenin ikinci fıkrası kapsamında Darphane tarafından düzenlenen raporda mevzuata aykırılıkların tespit edilmiş olması halinde Bakanlık tarafından, aykırılıkların mahiyet ve önemine göre rafinerilerin faaliyetlerinin sürekli ya da geçici olarak durdurulması ve faaliyet izninin iptali dâhil gerekli yaptırımlar uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yurt dışından temin edilecek belgeler

MADDE 19- (1) Bu Tebliğde yer alan başvurularla ilgili olarak temin edilecek belgelerle ilgili hükümler yabancı uyruklu kişiler hakkında da uygulanır.

(2) Yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilerden istenilen belgelerin bu kişilerin yerleşik olduğu ülkede kayıtların tutulduğu bir merci ya da sistem olmaması nedeniyle temin edilememesi durumunda, bu durumun ilgili ülkenin yetkili mercilerinden alınacak bir belge ile Bakanlığa tevsik edilmesi zorunludur.

(3) Bu Tebliğde yer alan başvurularla ilgili olarak yurt dışından temin edilecek belgelerin ilgili ülkenin yetkili makamlarınca ve Türkiye'nin o ülkedeki konsoloslüğünca veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması ve başvuruya belgelerin noter onaylı tercümelerinin de eklenmesi şarttır.

Teminat mektubu

MADDE 20- (1) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca rafineriler tarafından kamu/özel sermayeli bankalardan alınan teminat mektupları Bakanlıkta muhafaza edilir. Herhangi bir nedenle faaliyetin sona ermesi halinde, bu tutarlardan öncelikle vergi, resim ve harç ve benzeri yükümlülükleri karşılandıktan sonra kalan tutar Bakanlığın talimatı üzerine ilgili şirkete ödenir.

Yetki

MADDE 21- (1) Bakanlık bu Tebliğin tatbikatını temin etmek ve tereddütlü durumları gidermek amacıyla gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya, mücbir sebep hallerini veya zorunlu halleri değerlendirmeye, rafinerilerin uygulayacakları her türlü ücret, masraf ve komisyona ilişkin azami, üretime ilişkin asgari limitleri belirlemeye ve Tebliğde öngörülen haller dışında kalan özel durumları inceleyip sonuçlandırmaya yetkilidir.

Usul ve müşterek hükümler

MADDE 22- (1) Bu Tebliğin uygulanmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Bakanlıkça genelgeler yayımlanır.

(2) Bu Tebliğ uyarınca tahsil edilecek ücretler, Bakanlık merkez muhasebe birimine, defterdarlık muhasebe müdürlüklerine ve mal müdürlüklerine yatırılır. Ücretlerin ödendiğine dair belge ile ibrazı gereken diğer belgeler başvuru sahibi tarafından Bakanlığa beyan edilir. İzin başvuruları reddedilen firmalara reddedilen izin başvurusu kapsamında ödedikleri ücretler talep üzerine ilgili muhasebe birimince iade edilir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 23- (1) 18/11/2006 tarihli ve 26350 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2006/1) yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla yurt içinde rafinaj faaliyetinde bulunan ve Borsa Rafineri Listesinde yer almayan Türkiye'de yerleşik tüzel kişiler tarafından Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 1 ay içerisinde 8 inci madde kapsamında faaliyet izni almak üzere Bakanlığa başvurulabilir. Başvuruda bulunmayanlar bu tarihten sonra rafinaj faaliyetinde bulunamazlar. Başvuruda bulunanların durumlarını 31/3/2023 tarihine kadar bu Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmeleri zorunludur. Aksi takdirde başvuruları reddolunur ve 31/3/2023 tarihinden

itibaren rafinaj faaliyetinde bulunamazlar. Ancak, gerekli görülmesi halinde söz konusu süreyi **(Değişik ibare:RG-2/3/2024-32477)⁽²⁾ 2 yıla** kadar uzatmaya Bakanlık yetkilidir.

(2) Borsa Rafineri Listesinde yer alan ve bu Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan rafineriler, Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 1 ay içerisinde 8 inci madde kapsamında faaliyet izni almak üzere Bakanlığa başvurmak zorundadır. Başvuruda bulunmayanlar bu tarihten sonra rafinaj faaliyetinde bulunamazlar. Başvuruda bulunanların durumlarını 31/3/2023 tarihine kadar bu Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmeleri zorunludur. Aksi takdirde başvuruları reddolunur ve 31/3/2023 tarihinden itibaren rafinaj faaliyetinde bulunamazlar. Başvuruda bulunmayanlar veya başvurusu reddedilen rafineriler Rafineri Listesinden çıkartılır. Ancak, gerekli görülmesi halinde söz konusu süreyi **(Değişik ibare:RG-2/3/2024-32477)⁽²⁾ 2 yıla** kadar uzatmaya Bakanlık yetkilidir.

(3) Borsa Rafineri Listesinde yer alan ve bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan rafineriler, 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sermaye yükümlülüklerini 30/6/2023 tarihine kadar yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmedigi tespit edilen rafinerilere, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesini teminen Borsa tarafından en fazla 90 günlük ek süre verilir. Belirtilen süreler içerisinde yükümlülüklerini yerine getirmeyen rafineriler Rafineri Listesinden çıkartılır.

(4) Bu Tebliğin yayımından önce Borsa Rafineri Listesinde olan Türkiye’de kurulu rafineriler, başka bir işleme gerek kalmaksızın Borsa Rafineri Listesinde yer alırlar.

(5) Bu Tebliğin yayımından önce Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafineriler için 2022 yılını kapsayan Tedarik Zinciri Uyum Raporu ve Bağımsız Güvence Raporu için rapor dönemi 1/1/2022 - 31/12/2022’dir.

(6) KMTS Darphane tarafından 31/3/2023 tarihine kadar oluşturulur. KMTS oluşturulana kadar rafinerilerin 17 nci maddenin ikinci fıkrasında yer alan yükümlülüğü yerine getirmesi zorunlu değildir.

(7) KMTS’nin uygulamaya geçmesinden önce üretilen ve satışı gerçekleştirilmemiş standart işlenmemiş kıymetli madenler ve basılı kıymetli madenlerin, rafineriler tarafından KMTS’nin uygulamaya geçmesinden itibaren 1 ay içerisinde 17 nci maddenin ikinci fıkrası kapsamında KMTS’ye kaydının yapılması zorunludur.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız.

(1) Bu değişiklik 23/2/2023 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(2) Bu değişiklik 1/10/2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

	Tebliğin Yayınlandığı Resmî Gazete’nin	
	Tarihi	Sayısı
	23/2/2023	32113
	Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	10/3/2023	32128
2.	2/3/2024	32477